

**Posudek školitele na diplomovou práci Jiřího Bejčka: Humanitární intervence OSN
(pojednání nad některými právními aspekty)**

Diplomová práce Jiřího Bejčka je nadstandardní svou délkou (134 strany) i způsobem a hloubkou zpracování. Autor se zaměřil na nelehké téma humanitární intervence OSN, jež dosud nebylo v českém prostředí komplexnějším způsobem zpracováno, a podařilo se mu zhostit se tohoto tématu s úspěchem. Diplomová práce je opřena o rozsáhlý soubor pramenů primární i sekundární literatury a osvědčuje autorovu schopnost s těmito prameny pracovat a samostatně je analyzovat.

1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:

Téma je dobře zvoleno, neboť je zajímavé a v současné době aktuální. Určité výhrady lze mít k vymezení klíčového pojmu humanitární intervence, který práce pojímá značně extenzivně a podřazuje pod něj nejen akce ozbrojené povahy, ale i tzv. měkkou a tvrdou humanitární intervenci, tj. v zásadě diplomatická protipatření a ekonomické sankce ukládané OSN vůči provinilým státům. Ačkoli toto pojetí je možné, v doktríně (a tím méně v praxi) není příliš časté, a proto by si zasloužilo podrobnější výklad a zdůvodnění.

Téma je náročné, neboť vyžaduje porozumění základním institutům mezinárodního práva (suverenita, použití síly, ochrana lidských práv) i institucionálním mechanismům, jež v rámci mezinárodního společenství fungují (zejména mechanismus OSN). Diplomant dané porozumění prokázal. Ocenění si zaslouží rovněž to, že se neomezil pouze na klasický rámec humanitární intervence, ale pokusil se i o reflexi nového konceptu odpovědnosti za ochranu, jež bývá někdy – a autor správně upozorňuje, že ne zcela oprávněně – považována za jakéhosi nástupce humanitární intervence.

2. Hodnocení práce:

Práce, přijmeme-li širší vymezení humanitární intervence, je logicky členěna do tří částí, jež se zaměřují na tzv. měkkou humanitární intervenci OSN, tzv. tvrdou a ozbrojenou humanitární intervenci OSN a závěry. Jednotlivé části se dále dělí na kapitoly a subkapitoly. K textu je připojen standardně zpracovaný seznam použitých zdrojů (literatura, judikatura, mezinárodní smlouvy, dokumenty OSN a internetové zdroje) a anglicky psaný abstrakt. Autor vychází z rozsáhlého souboru pramenů, jež jsou bohužel výlučně anglické (resp. anglicky psané) provenience. Skutečnost, že v práci není využit jediný česky psaný zdroj, hodnotím jako nedostatek, neboť autor v důsledku toho nedokáže situovat svou práci do kontextu české doktríny mezinárodního práva a provést reflexi toho, jaké pozice tato doktrína zastává (a to navzdory tomu, že práce je jinak převážně opřena právě o doktrinální zdroje a názory). Další

slabinu spatřuji v jistém nadužívání doktrinálních pramenů (a judikatury) a naopak v opomenutí reálné praxe států, popř. jiných subjektů mezinárodního práva. Vzhledem k tomu, že jak doktrína, tak judikatura mají v mezinárodním právu jen podpůrnou povahu (což auto nezpochybňuje), není jejich nadhodnocení – a souběžné podhodnocení základních pramenů mezinárodního práva – namístě.

Navzdory uvedeným výhradám je třeba říci, že autor splňuje cíle, jež si klade. Práce nabízí ucelený pohled na problematiku humanitární intervence OSN (včetně, jak již bylo uvedeno, rozboru nové koncepce odpovědnosti za ochranu). Autor věnuje velkou pozornost výkladu relevantních ustanovení Charty OSN, zejména čl. 2 odst. 7 (zásada nevměšování do vnitřních záležitostí státu ze strany OSN) a kapitole VII (opatření na zachování či obnovu mezinárodního míru a bezpečnosti). Podrobně rozebírá i vztah OSN k ochraně lidských práv a postupnou proměnu tohoto vztahu v letech 1945-2009. Závěry práce jsou jasné, logické a vnitřně bezrozporné.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Během ústní obhajoby by se autor mohl vyjádřit k následujícím otázkám:

- A) Jaký je vztah mezi humanitární intervencí OSN tak, jak ji chápe autor, a tzv. nedovolenou humanitární intervencí, tj. ozbrojeným zásahem státu nebo skupiny států na území jiného státu za účelem ochrany lidských práv místního obyvatelstva?
- B) Jak je, popř. by měl být nastaven práh (míra porušení lidských práv) humanitární intervence OSN? Je, popř. měl by tento práh být stejný u tzv. měkké, tvrdé a ozbrojené humanitární intervence?

4. Závěry a doporučení:

Diplomová práce Jiřího Bejčka *Humanitární intervence OSN (pojednání nad některými právními aspekty)* splňuje, ba překračuje obsahové i formální nároky kladené na diplomové práce na PF UK. Jakou takovou ji plně doporučuji k ústní obhajobě a s výhradou úspěšného průběhu této obhajoby ji hodnotím jako výbornou (a předběžně doporučuji i její případné uznání za práci rigorózní).

V Praze dne 13. února 2009

JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA